

به نام یگانه هستی بخش جهان

تفاهم

روان‌شناسی رفتار و روش صحیح مذاکره

۱. کیهان‌نیا



انتشارات مادر

کیهان‌نیا، اصغر، ۱۳۱۹

تفاهم روان‌شناسی رفتار، ۱. کیهان‌نیا، نشر مادر، ۱۳۷۹.

۳۷۸ ص.

ISBN 964-5677-01-7

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیفا.

۱- ازدواج - جنبه‌های روان‌شناسی ۲- زناشویی - راهنمایی و مشاوره

۳- زناشویی - روابط.

الف. عنوان

۱۵۵/۶۴۵

ت ۷۹ / HQY

م ۷۸/۲۷۳۱۸

کتابخانه ملی ایران

فهرست

- خواننده گرامی ۵
- فصل اول
- کمک مالی شوهر به خانواده اش ۱۱
- فصل دوم
- بدگوی از خویشان شوهر ۱۷
- فصل سوم
- درک حیای مرد در حضور والدینش ۳۳
- فصل چهارم
- درک وضعیت روحی مرد هنگام ورود به خانه ۳۹
- فصل پنجم
- خطا بودن مقایسه شوهر با پدر ۴۷
- فصل ششم
- توقع مهر مادری از همسر ۵۵
- فصل هفتم
- شرطی بودن ۶۳
- فصل هشتم
- بخشیدن یدقولیهای شوهر ۷۳
- فصل نهم
- تلفن های مکرر زن به محل کار شوهر .. ۸۱
- فصل دهم
- زن آویخته به شوهر ۸۹
- فصل یازدهم
- صادق نبودن با شوهر ۹۳
- فصل دوازدهم
- پا را از خط قرمز فراتر نگذاشتن ۱۰۱
- فصل سیزدهم
- پشت کردن به طرف دعوا ۱۰۹
- فصل چهاردهم
- تشخیص خطرناک شدن موقعیت ۱۱۳
- فصل پانزدهم
- تفریح وگردش مجرد ۱۱۹

● فصل شانزدهم

خودنمایی مرد و حرص خوردن زن ۱۲۱

● فصل هفدهم

مشکلات زن مهر طلب ۱۲۵

● فصل هجدهم

دروغگوئی پیش از ازدواج ۱۵۳

● فصل نوزدهم

دو آدم متفاوت ۱۵۹

● فصل بیستم

تبعات ناگوار موفقیت ۱۷۵

● فصل بیست و یکم

رنجش های عمیق ۱۹۷

● فصل بیست و دوم

مفرور شدن مرد ۲۳۷

● فصل بیست و سوم

مشکلات ناشی از اختلافات سطح دانش ۲۹۳

کیهان نیا، اصغر، ۱۳۱۹
تفاهم روان شناسی رفتار، ۱. کیهان نیا، نشر مادر، ۱۳۷۹.
۳۷۸ ص.

ISBN 964 - 5677 - 01 - 7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
۱- ازدواج- جنبه های روان شناسی ۲- زناشویی - راهنمایی و مشاوره
۳- زناشویی - روابط.
الف. عنوان.
ت ۹ ک / HQY
کتابخانه ملی ایران
۱۵۵ / ۶۴۵
۷۸ / ۲۷۳۱۸ م

تفاهم

نوشته: ۱- کیهان نیا

ویراستار: الهام مهویزانی

ناشر: نشر مادر

ناظر فنی: افشین کیهان نیا

طراح جلد: آیدا ذوقی

حروفچین و صفحه آرا: بهمن رسولی

چاپ اول: تابستان ۱۳۷۹

چاپ چهارم: زمستان ۸۴

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

چاپ: محرر

صحافی: علایی

بها: ۲۲۵۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان ونک، خیابان شهید صانعی، شماره ۸

تلفن: ۸۸۷۷۵۸۳۰ نمابر: ۸۸۷۷۴۱۹۴

خواننده گرامی

کتابی که پیش روی شما است، با کتاب‌های پیشینم درمورد مسائل خانواده کمی متفاوت است. در زن امروز، مرد دیروز و جوانان و ازدواج تعیین‌کننده موضوع هر بخش از کتاب پرونده‌هایی بود که طی سالیان کاری‌ام به عنوان مشاور خانواده رسیدگی کرده‌ام و اکنون در دفترم بایگانی هستند. اما در این کتاب از پیش موضوع را تعیین کردم. در واقع اصل قضیه به پرسش یکی از خانم‌های مراجع برمی‌گردد. او روزی در یکی از جلسه‌های مشاوره پرسید: «این همه تفاهم، تفاهم می‌گین، یعنی چی؟ وقتی آدم با شوهرش این همه اختلاف داره، چه طور می‌تونه باهاش به تفاهم برسه؟»

سؤال این خانم برایم خیلی جالب بود. در عین حال که موضوع سهل می‌نمود، ممتنع هم بود. در طی مشاوره‌های پیشین بارها در جهت رساندن زوج‌ها به تفاهم با یکدیگر تلاش کرده بودم. هدفم درمورد این خانم و همسرش نیز چنین بود. به یقین درمورد بسیاری از مراجعین بعدی نیز می‌بایست چنین تلاشی می‌کردم. حتماً بسیاری از زوج‌ها در سراسر کشور نیز شاید بی‌آن‌که خود بدانند در تلاش برای رسیدن به آنند، درحالی که راه وصول را نمی‌دانند. یا حتا برخی در چنان جهل مرکبی به سر می‌برند که اصلاً نمی‌دانند باید سفت و سخت از تفاهمی که با جفت خویش دارند، پاس‌داری به عمل بیاورند یا اگر آن را از دست داده‌اند، لزوماً می‌باید دوباره به چنگ بیاورند. پس اندیشیدم چه بهتر که حاصل تجربیاتم را در این زمینه مکتوب کنم و در اختیار خوانندگان خوب و فهیم قرار دهم. آن‌گاه یک‌بار دیگر به پرونده‌های موجود در بایگانی مراجعه کردم و به

بازنویسی برخی از آن‌ها پرداختم. پرونده‌هایی را هم که در دست داشتم و مشغول رسیدگی بودم، حول این محور به رشته تحریر درآوردم. یعنی با عنوان تفاهم که روی جلد کتاب می‌بینید، به سراغ عنوان‌هایی فرعی رفتم که موضوع دعوای زوجین بوده است. در متن نیز نحوه برخورد با این تضادهای زوجین را شرح دادم و این‌که چگونه به تدریج آن‌ها را به تفاهم با یکدیگر نزدیک می‌کنم.

در این جا لازم است توضیحی بدهم که شاید برای شما خواننده دانشور توضیح واضحات به نظر آید. اما به دلیل روشن شدن هدفم و سیر کار از آن ناگزیرم. تفاهم کلمه‌ای است عربی و به زبان علمای صرف و نحو، یعنی علمای دستور زبان عربی، از باب تفاعل است. همان‌طور که می‌دانید هر باب در زبان عربی حاوی معنا و مفهوم خاصی است. باب تفاعل نیز نشانه اشتراک دو نفر در عمل یا صفتی است. بنابراین تفاهم یعنی اشتراک دو نفر در عمل فهمیدن و به عبارت بهتر، فهمیدن یکدیگر. حالا متوجه منظورم شدید؟ متوجه شدید قضیه چه قدر جالب است و درواقع معنای دستوری این کلمه عصاره آن‌همه تلاشی است که من در کلیه جلسات مشاوره بدان دست یازیده‌ام؟ به عبارت دیگر همه تلاش من و همکارانی مثل من این است که قدرت فهم و درک زوج‌ها را از یک‌دیگر بالا ببریم و کاری کنیم که هم‌دیگر را بیشتر بفهمند. چون با فهم یک‌دیگر است که می‌توانند درست‌ترین واکنش ممکنه را در قبال کنش خوب یا بد طرف مقابل نشان دهند. منتها از یاد نرود این عمل حتماً باید دوطرفه باشد. همان‌طور که منظور از این باب و واژگان مشتق از آن چنین است. مثل تفاضل که تفریق دو عدد از یک‌دیگر و تقاطع قطع کردن دو چیز یک‌دیگر را است. پس تفاهم نیز باید فهم متقابل دو نفر از یک‌دیگر باشد، وگرنه نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود. کما این‌که بارها مراجعینی داشته‌ام که یک طرف از درک و فهم بالایی از منش و کنش طرف دیگر برخوردار بوده، ولی به علت درک ضعیف طرف مقابل، هرچه تلاش می‌کرده تا زندگی و مسائل‌شان را ختم به خیر کند، ناکام مانده است. بنابراین تلاش من مشاور لزوماً بر این استوار است که حتماً با هر دو طرف

صحبت کنم و قدرت فهم و درک هردو را از یکدیگر بالا ببرم. قطعاً همین اتفاق نیز باید در کلیه زوج‌های خواننده کتاب که دارای مسائل مشابه هستند، رخ بدهد. وگرنه تنها باید صبور بود و چشم‌انتظار معجزه تا تفاهم در خانه آن‌ها را بزند.

حال که سخن به این جا کشید، دلم می‌خواهد تعبیری دیگر را از تفاهم به نقل از یکی از مراجعین صاحب ذوقم به شما عرضه کنم. او می‌گفت تفاهم نیرویی نامرئی است که پس از حصول زوج را در جاده زندگی پیش می‌برد. جاده زندگی نیز کانال هوایی نیست که هواپیمای زن و شوهر را مستقیم و با سرعت مثلاً مافوق صوت به مقصد نهایی برساند. برعکس جاده‌ای سنگلاخ است که بسیار سراب‌ها پیش رو و بسیار تپه و ماهور در طرفین دارد. هریک از این‌ها نیز زیبایی‌های کاذبی دارند که زوج را به سمت خود می‌کشاند و گاه تا مدت‌ها در خویش گم و سرگردان می‌کنند. و اما همان‌طور که گفتم، آنچه زوج را در این جاده پرفراز و نشیب و آکنده از خطر گمراهی به جلو، به سوی مقصد روشن سعادت و خوش‌بختی می‌کشاند، همانا تفاهم است و آن نیروی نامرئی و جاذبه‌اش که زوج را شانه به شانه، دست در دست و پا به پای هم پیش می‌برد تا از موهبت‌ها به نحو احسن بهره ببرند و به نیک‌بختی نائل آیند. که به قول سهراب سپهری سایبان آرامش ما، ماییم.

تعریف پرمخافتی از جاده زندگی عرضه کردم. امیدوارم از مهابت راه نهراسیم و نیز از اشتباه‌هایی که تاکنون کرده‌ایم یا احتمالاً فردا خواهیم کرد. زیرا باز به قول سپهری گاه زخمی که به پا داشته‌ام / زیر و بم‌های زمین را به من آموخته است. پس به توصیه او عمل کنیم که می‌گوید وسیع باش، و تنها، و سر به‌زیر، و سخت. تا ره‌پیمای خوبی در جاده زندگی باشیم و بتوانیم به سهولت و با موفقیت تا انتهای آن را طی کنیم.

زمانی که این کتاب را بازنویسی می‌کردم، متوجه شدم در ضمن پیش‌رفت پرونده‌هایم اتفاقی ضمنی، در آن زیرزیرها افتاده است. اتفاقی که حتا کشف آن برای من مشاور شیرین و لذت‌بخش بود. چه برسد به زوج‌هایی که ندانسته طعم

شیرین آن را در سرانجام خوشی که یافته‌اند، چشیده‌اند. آن کشف این بود:
زوج‌ها با بالا رفتن فهم‌شان از یک‌دیگر می‌آموختند چگونه هم‌دیگر را
دوست بدارند. حتا داشتم موردهایی که به عشق رسیده بودند یا بهتر بگویم
آموخته بودند چگونه به هم عشق بورزند. و چه اتفاق شگرفی! حلاوتش
گوارای‌شان باد!

و اما چند تذکر ناگزیر:

الف - در توصیه‌های احتمالی پایان هر بخش، خطابم بیش‌تر به خانم‌های
محترم است. امیدوارم این سیاق کاری را به مفهوم اعتقاد درونی من به
مردسالاری و جانب‌داری از مردان ندانید یا این که قصد داشته‌ام همه تقصیرها را
به گردن بانوان عزیز بیندازم. خیر، هدفی در کار بوده است که آن‌هم به امری
ناگزیر برمی‌گشته است. زیرا به تجربه دریافته‌ام بیش‌تر خوانندگان من خانم‌ها
هستند. گرچه همان‌طور که در متن آمده، برخی آقایان اذعان داشته‌اند علت
اصلی مراجعه‌شان، مطالعه کتاب‌های قبلی‌ام بوده. اما در کل طیف اصلی
خوانندگانم را بانوان و دوشیزگان محترم تشکیل می‌دهند. به ناچار توصیه‌ها نیز
بیش‌تر خطاب به آن‌ها است.

ب - وقتی کتاب را به انتها می‌رسانید، یا حتا در میانه‌های راه مطالعه،
درمی‌یابید برخی موردهای اختلاف مطرح شده تکراری به نظر می‌رسند. از این
بابت نیز هدفی داشته‌ام. می‌خواسته‌ام نحوه برخورد با آن مشکل خاص را که در
جای یا جاهای دیگر کتاب مطرح شده، کاملاً در ذهن خواننده جا بیندازم. زیرا
تکرار آن در پرونده مراجعین حاکی از عام بودن آن است. پس نیازمند تأکید و
توجه بیشتر است تا خدای نکرده در صورت اتفاق آن برای شما خواننده گرامی،
بتوانید به آسانی با آن مواجه شوید.

ج - در بیش‌تر موارد سعی کرده‌ام ریشه برخوردها یا نارسایی و ضعف
شخصیتی مراجعین را مطرح کنم. زیرا می‌خواسته‌ام کلیدی در اختیار شما
خواننده هوش‌مند قرار دهم تا از این پس به جای تمرکز بر معلول‌ها، کمی هم به

علت‌ها توجه داشته باشید. زیرا پی بردن به علت‌ها و درک آن بر خرد و نیز هم‌دردی ما می‌افزاید و در نهایت بر واکنش عقلانی‌مان تأثیر مستقیم می‌گذارد و به آن اعتدال می‌بخشد.

در پایان به حرف اولم در ابتدای این دیباچه بر می‌گردم و به زبان استعاری می‌گویم من در این مجموعه فقط دسته‌گلی از زندگی‌ها دست‌چین ساختم و تنها چیزی که خود بدان افزوده‌ام، بندی است به نام تفاهم که آن‌ها را به هم پیوسته است. امیدوارم همان‌طور که در بیشتر موارد بوی خوش تفاهم فضای زندگی زوج‌ها را معطر کرد، شمیم خوش آن در فضای خانه شما نیز بیچد. پس بیایید به دعوت سپهری، شاعر خوش قریحه لیک بگوییم که می‌گوید: بیا و ظلمت ادراک را چراغان کن.

۱. کیهان‌نیا